

TÜRKÇE DERSLERİNDE METİN ETKİNLİKLERİNİN OKUMA-ANLAMA KAZANIMLARINI GERÇEKLEŞTİRME YETERLİĞİ- BİR ÖYKÜ ÖRNEĞİ ⁽¹⁾

Şükran DİLİDÜZGÜN ^(*)

ÖZET

Kazanımlar, etkinlikler sonucu oluşan davranış ve düşünce değişiklikleridir. Örneğin; 'ana düşünceyi belirleme' kazanımı, metnin genel anlamını çözümleneyi etkinlikler gerektirmektedir. 'Metnin ana düşüncesini bulunuz' sorusu etkinlik niteliği taşımamaktadır. 'Etkinlik' ve 'kazanım' farkındalığı Türkçe öğretiminde düzenleme ve uygulamaları zenginleştirecektir. Türkçe öğretimi sürecinde, öğrencilerin dil kullanımını öğrenerek anlama/anlatma yetilerini geliştirebilmeleri için metinlerin biçimsel yapılarından anlamsal çözümlenmelerine götüren etkinlikler düzenlenmelidir. Türkçe programında okuma-anlama kazanımları bu niteliği taşımaktadır; ancak bunun uygulamaya yansıtılması gerekir. Çalışmada, sırasıyla 6.Sınıf Türkçe derslerindeki metin etkinliklerinin İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (6,7,8.Sınıflar)'nda 'okuduğu metni anlama ve çözümlenme' kazanımlarıyla örtüşme oranı saptanacak, ders kitabındaki 'Prensi Olmayan Masal Kitabı' öyküsünün anlama etkinlikleri kazanımlar açısından değerlendirilecek ve bu örnekle okuma-anlama kazanımları bağlamında etkinlikler oluşturulacaktır. Her etkinliğin metin anlama sürecinde dayandığı bir amaç olmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Türkçe Öğretimi, Kazanım, Etkinlik, Öykü Çözümlemesi.

ABSTRACT

Skills are differences in behaviours and thoughts as a result of particular activities. For instance, finding the main idea requires activities to get the global meaning of the text. 'The question of 'What is the main idea?' can't be regarded as an activity. Therefore, an awareness of the difference between activity and skill will enrich the organization and the implementation of Turkish Language Teaching Process. Activities to combine form and meaning are required for developing students'

⁽¹⁾ Bu makale, Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesince 15-17 Ekim 2009 tarihlerinde düzenlenen IX. Uluslararası Dil-Yazın-Değişibilim Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

^(*) Yrd. Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü.

comprehension and production skills by helping them focus on language use. Although, the Turkish Language Program is efficient in this aspect, it needs to be reflected onto practice. This study aims to analyze how compatible the text activities offered in the 6th grade Turkish Language Coursebook are with the reading skills specified in the 6th, 7th and 8th grade Turkish Language Teaching Program and the guidebook. The study examines the activities related to the story "A tale without the prince" as a case and offers a number of activities to obtain reading skills. Each activity should be based on an objective in reading comprehension process.

Key Words: Turkish Language Teaching, Skills, Activities, Text Analysis.

GİRİŞ

Bugün eğitimin birinci amacı, hızla gelişen ve yayılan bilgi ve teknoloji çağını izleyebilecek düşünen ve eleştirebilen bireyler yetiştirmektir. Aksan'ın Humboldt'tan aktardığı gibi (Aksan, 1991, s. 3), "Düşünceleri türetip biçimlendiren, düşüncelerin oluşmasında zorunlu bir araç olan öge de dildir." Kısaca dil "düşünme ve düşünüleni aktarma dizgesidir (Aksan, 1997, s. 13)" . Wittgenstein'in (Aksan, s. 15) "Dilimin sınırları dünyanın sınırlarıdır." sözü, insanların düşünme evrenlerinin dildeki yetkinlikleriyle orantılı olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda dil öğretimi de bir düşünce etkinliği ve düşünce üretim süreci olarak ele alınmalıdır.

Bu düşünce ışığında MEB tarafından 2004 yılında uygulamaya konulan İlköğretim Türkçe Programı, dil becerileriyle zihinsel becerilerin geliştirilmesinin birlikte ele alındığı yapılandırmacı bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Bu yaklaşımda dil, bireyin aktif çabalarıyla, zihinsel becerileri geliştirerek ve zihinsel yapıyı düzenleyerek öğrenilir (Güneş, 2008, s. 44).Yapılandırmacı Temelli Türkçe Dersi Öğretim Programı içerdiği 'kazanımlar'la Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim kurma, problem çözme, araştırma, karar verme, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, kişisel ve sosyal değerlere önem verme, estetik zevk kazanma, milli, manevi ve evrensel değerlere duyarlı olma temel becerilerini hedeflemektedir. "Kazanımlar; öğretim sürecinde öğrencilerin edinecekleri bilgi, beceri ve alışkanlıkları kapsamaktadır (MEB, 2005, s. 8)". Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre (MEB, s. 2), bireysel farklılık ve ilgilere yönelik olarak öğretim sürecinde hedeflenen kazanımlara ulaşmak amacıyla çeşitli etkinlik ve çalışmalar yer almaktadır. Bu etkinliklerle öğrencilerin, Türkçeyle ilgili becerileri zevkli bir öğrenme ortamında kazanmaları amaçlanmaktadır. Bu durumda 'kazanım' ve 'etkinlik' ayrı kavramlardır.

Kazanım, belli etkinlikler sonrası ve sonucunda oluşturulan davranış ve düşünce değişiklikleridir, yani soyut bir kavramdır. **Etkinlik** ise, bir kişinin, bir işletmenin, bir kurumun belli bir alandaki eylemi, faaliyet, aktivite (TDK, 2005, s. 662) olarak daha somut bir kavram olarak tanımlanmakta ve bir süreç içermektedir.

ARAŞTIRMANIN AMACI VE YÖNTEMİ

Bu çalışmanın amacı, ilköğretim Türkçe derslerinde metinleri anlama, çözümleme ve değerlendirme etkinliklerinin niteliğini irdelemek, öğrenme alanı olarak okuma kazanımlarını gerçekleştirme yeterliklerini sorgulamak ve kazanımlarla etkinlikler arasındaki ilişkiyi saptamaktır. Bu nedenle tesadüfi yöntemle seçilmiş 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabında yer alan okuma metinlerinin çözümlenmesi amacıyla çalışma ve öğretmen kitabında düzenlenen etkinlikler 6. sınıf okuma kazanımları ile eşleştirilecektir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda önerilerin uygulamaya dönüşebilmesi için ders kitabında yer alan '*Prensi Olmayan Masal Kitabı*' (Ek.1) adlı öyküyü anlama etkinliklerinin öyküyü çözümleme yeterliği sorgulanarak, öykünün biçimsel özellikleri anlamsal çözümleme ve kazanımları gerçekleştirici etkinlik oluşturma ortamları olarak değerlendirilecektir.

Bu çalışma metinlerin dilsel/dilbilgisel ve metinsel özelliklerinin metinleri çözümleme/anlama aşamasındaki işlevlerini belirleme ve bu özelliklerden yola çıkarak aynı amaçlı sınıf-içi metin etkinlikleri oluşturmak için örnek oluşturmayı hedeflemektedir.

TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KAZANIM-ETKİNLİK İLİŞKİSİ

Öğrencilerin, yapılandırmacı yaklaşımla hazırlanan Türkçe programında belirlenen kazanımları dil öğretim süreci sonunda edinebilmeleri için onları istekli ve aktif kılan, etkileşimsel nitelikli grup çalışmaları gerektiren ve bilişsel süreçler işleterek bir ürün/sonuç elde edebilecekleri etkinliklere gereksinim vardır. Etkinlikler kazanımların ön koşulu, kazanımlar ise belli eylemler ve çabalar sonucu bireylerin geçmiş yaşantıları doğrultusunda şekillenen beceri ve alışkanlıklar bütünüdür. İlköğretim Türkçe ders uygulamalarında etkinliklerin kazanımları karşılama yeterliğini saptamayı amaçlayan bu çalışmada incelenen 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki metinleri anlama ve çözümlenmeye yönelik, çalışma ve öğretmen kitabında yer alan etkinlikler ve çalışmalar kazanımlarla ilişkilendirildiğinde Tablo 1'deki sonuçlara ulaşılmıştır.

6. Sınıf Türkçe Ders Kitabında (Kapulu, Okuyucu, Kaplan ve Karaca, 2007a) yer alan 18 okuma metni için 183 adet metin çözümleme ve anlama amaçlı etkinlik ve soru belirlenmiştir (Tablo 1).

Tablo 1: Metin Çözümleme/Anlama Kazanımlarının Etkinliklerle Örtüşme Oranı

Okuma Kazanımları	Etk	%
1. Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır.	19	10,4
2. Metinde ilk kez karşılaştığı kelime ve deyimleri sözlükten bulur.	11	6,0
3. Okuduğu cümledeki örtülü anlamı bulur.	4	2,2
4. Metindeki anlatımın kimin ağzından yapıldığını tespit eder.	2	1,1
5. Metinde olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosu ve bunlarla ilgili unsurları belirler.	10	5,5
6. Kurgulanmış olanla gerçeği ayırt eder.	2	1,1
7. Okuduğu metnin konusunu, ana fikrini/ana duygusunu belirler.	14	7,7
8. Metindeki olayın ve düşüncenin yönünü değiştiren kelime ve kelime kalıplarını fark eder.	0	0,0
9. Okuduğu metindeki abartılı ifadeleri tespit eder.	1	0,5
10. Kendini şahıs /varlık kadrosunun yerine koyarak olay/duygu,/düşünce/hayalleri anlamaya çalışır /yorumlar.	5	2,7
11. Metinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir.	7	3,8
12. Sebep-sonuç ve amaç-sonuç ilişkilerini fark eder.	7	3,8
13. Metindeki söz sanatlarının anlama olan katkısını fark eder.	10	5,5
14. Metindeki ipuçlarından hareketle metnin başlangıcını, gelişimini ve sonucunu tahmin eder.	0	0,0
15. Metnin öncesi ve sonrasına ait kurgular yapar.	5	2,7
16. Okuduklarını kendi cümleleriyle kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler.	2	1,1
17. Okuduğu metne farklı başlıklar bulur.	6	3,3
18. Milli ve evrensel kültür değerlerini fark eder.	0	0,0
19. Metne ilişkin sorular oluşturur.	3	1,6
20. Okuduğu metin yazarı veya şairi hakkında bilgi edinir.	4	2,2
21. Şiir dilinin farklılığını ayırt eder.	4	2,2
22. Şiirin kendinde uyandırdığı duyguları ifade eder.	1	0,5
23. Şiir biçiminde yazılmış olay yazılarını fark eder.	1	0,5
24. Metinde mantık bakımından tutarlılık olup olmadığını sorgular.	1	0,5
25. Okuduğu metindeki milli ve evrensel kültür değerlerinin hayatla ilişkisini sorgular.	1	0,5
26. Okuduklarını kendi hayatıyla ve günlük hayatla karşılaştırır.	11	6,0
27. Şiirde geçen duygu, düşünce ve hayallerle ilgili yorum yapar.	2	1,1
Kazanımlarla eşleşen etkinlik toplamı	133	72,7
28. Diğer	50	27,3
Genel toplam	183	100,0

Bu etkinliklerin %72,7'si kazanımlarla birebir örtüşmektedir; etkinlik olarak bir süreç değil, kazanım gibi bir sonuç belirtmekte diğer bir deyişle *kazanımsı etkinlik* niteliği taşımaktadırlar.

Örneğin; Çalışma Kitaplarında (ÇK) ve Öğretmen Kitabında (ÖK) bulunan aşağıdaki gibi etkinlikler kazanımların farklı şekilde ifade edilmiş biçimleridir.

- *Metinde anlamını bilmediğiniz kelime ve kelime gruplarının anlamlarını belirleyiniz ve metnin bağlamından hareketle tahmin ederek yazınız. (ÇK, s.45)*
- *Öğrencilerden metinde ilk kez karşılaştıkları kelime ve deyimler varsa bunların anlamlarını sözlükten bulup öğrenmelerini isteyiniz. (ÖK, s.210)*
- *"Vatanın her karış toprağı vatandaşın kanıyla ıslanmadıkça terk olunamaz." cümlesindeki örtülü anlamı öğrencilere buldurunuz. (ÖK, s.68)*
- *Metindeki olayların kimin ağzından anlatıldığını öğrenciye buldurunuz. (ÖK, s.35)*
- *Metindeki şahıs ve olayları belirleyiniz. Bunları "kurgulanmış" ve "gerçek olanlar" şeklinde sınıflayınız. (ÇK, s.71)*
- *Metnin konusu nedir? Metnin ana fikri nedir? Metne farklı başlıklar bulun. (ÇK, s.23)*
- *Burada yaşanan sorun nedir? Sorunun çözümü için neler önerirsiniz? (ÇK, s.104)*
- *Benzetme, karşılaştırma ve kişileştirme şiire ne kazandırıyor? (ÇK, s. 138)*
- *Aşağıdaki cümleleri okuyunuz., Bu cümlelerde hangi bölüm sebep, hangi bölüm sonuçtur? (ÇK, s.17)*
- *Öğrencilere okudukları metinde geçen olayları kendi cümleleriyle kronolojik sıra ve mantık akışı içerisinde özetlemelerini söyleyiniz. (ÖK.95)*
- *Şiirde anlatılanları hatırlayınız. Metnin öncesine ve sonrasına ait kurgular yapıp aşağıdaki boşluklara yazınız. (ÇK, s. 137)*
- *Dizelerde yapılan ses tekrarları, şiire nasıl bir özellik kazandırmıştır? (ÇK, s.139)*
- *Öğrencilerden metinde mantık bakımından tutarlı olmayan ifadeler varsa bunları belirlemelerini isteyiniz. (ÖK, s. 134)*

Bu nedenle, bazıları öğrencilerin kendi başlarına metni çözümlenmelerini bazıları da öğretmenin ayrıca etkinlik oluşturmasını gerektirmektedirler. Bu tip kazanımsı etkinliklerden sonra;

"Metindeki şahıslarla ilgili unsurları belirleyebildi mi?, Okuduğu metnin konusunu belirleyebildi mi?, Okuduğu metne uygun bir ana fikir bulabildi mi? (Kapulu, vd., 2007c, s. 36)" gibi soruları kapsayan formlarla öğrencileri değerlendirmek bu düşünceyi daha iyi kanıtlamaktadır.

Ayrıca, metnin büyük ölçekli önermelerini ve üstyapı kategorilerini belirleyerek metnin bölümlere ayrılmasını sağlayan ve çözümlenmesini kolaylaştıran *"Metindeki olayın ve düşüncenin yönünü değiştiren kelime ve kelime kalıplarını fark eder"* ya da metindeki dilsel/dilbilgisel ve metinsel özelliklerden yola çıkarak *"Metindeki ipuçlarından hareketle metnin başlangıcını, gelişimini ve sonucunu tahmin eder"* gibi metin çözümlenme ve oluşturma için

metin bilinci geliştirmeye yönelik kazanımları karşılayan etkinlikler saptanmamıştır.

Bununla birlikte 7.-8. sınıf kazanımları olan, “*Metni dil ve anlatım özellikleri yönünden değerlendirir* (Kapulu, vd., 2007c, s. 42), *okuduğu yazıdaki öznel ve nesnel yargıları ayırt eder* (Kapulu, vd., 2007c, s. 63), *okuduklarında yardımcı fikir ve duyguları belirler* (Kapulu, vd., 2007b, s. 48), *metnin planını kavrar* (Kapulu, vd., 2007c,s.100, 166) ve 8. sınıf kazanımları olan “*okuduğu metnin dil ve anlatımını daha önce okuduğu metinlerin dil ve anlatımıyla karşılaştırır* (Kapulu vd., 2007c, s. 96, 101, 134, 211), *metnin kurgusunu kavrar* (Kapulu, vd., 2007c., s. 94)” kazanımlarının 6. sınıf düzeyinde etkinlik olarak alındıkları görülmektedir.

Kazanımlarla birebir eşleşmeyen etkinlikler Tablo 1’de ‘Diğer’ adı altında toplanmış ve metin anlama ve çözümleme çalışmalarının %27,3’ünü oluşturmuşlardır (Tablo 2).

Tablo 2: Kazanımlardan Farklı Metin Çözümleme/Anlama Etkinlikleri

Etkinlik Biçimi	Adet
Sözcük çalışması (bulmaca, eşleştirme, alfabetik sıra, farklı tümceye koyma)	8
Tümceyi farklı biçimde yazma	4
İçerikle ilgili soru-cevap	22
İçerikle ilgili doğru/yanlış	4
Başlık ve görsellerden içerik	4
Metne uygun içerik etkinlikleri	8
Toplam	50

Tablo 2’de görüldüğü gibi kazanımlarla eşleşmeyen etkinlik biçimleri sınırlı sayıdadırlar ve anlamayı sınama amacı taşımaktadırlar. 183 etkinlikten yalnızca 8’i metnin içeriğini çözümlemeye yönlendirici *etkinlik* niteliğindedirler (Kapulu, vd., 2007b, s. 17, 39, 41, 54, 98, 124, 152, 158). Örneğin; “*Metinde geçen tarihleri belirleyerek aşağıdaki zaman şeridine yerleştiriniz*”, “*Aşağıdaki haritada Hasan’ın İstanbul’dan başlayan yolculuğunda geminin yaptığı muhtemel yolculuğu çizgiyle gösteriniz.*” Yalnız bazılarının metnin anlamsal yapısıyla uyummadığı görülmektedir (Kapulu, vd., 2007b, s. 152).

Metinlerin biçimsel/içeriksel özelliklerine bakılmaksızın sınırlı sayıdaki etkinlik biçimleriyle genellikle her metnin, aşağıdaki sıralamayla işlenmesi Türkçe derslerinin tekdüze bir nitelik kazanmasına yol açmaktadır.

- Anlamı bilinmeyen sözcükleri tahmin/sözlük çalışması
- İçerikle ilgili soru-cevap etkinlikleri
- Siz olsaydınız ne yapardınız bölümü
- Anlatımın kimin ağzından yapıldığını bulma
- Ana fikir ve metne farklı başlık bulma

Yapılandırmacı yaklaşımla hazırlanan Türkçe Öğretim Programı (2005a, s. 158), 'anlamayı' "sadece parçaların (kelimelerin, cümlelerin, paragrafların) anlamına ulaşma değil, metnin bütününe anlama" olarak değerlendirdiğinden programda belirlenen okuma kazanımları, öğrencide metin bilinci uyandıracak yeterliktedir. Diğer bir deyişle, metinlerin dilbilgisel ve sözcüksel bağlaşıklık ilişkilerinin yapılandırıldığı küçük ölçekli yapıdan başlık, yardımcı /ana fikir, konu değişimi belirleyicileri gibi metnin anlamını veren büyük ölçekli yapı ölçütlerine (Dilidüzgün, 2008, s. 113) ulaşılması ve metin türlerinin planı, dil ve anlatım özellikleri gibi üstyapı özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmakta, kısaca metin bir bütün olarak değerlendirilmektedir. Önemli olan bu kazanımları gerçekleştirebilmek için metinlerin dilsel/dilbilgisel yapılarını tanımayı, metnin genel anlamı bağlamında işlevlerini belirlemeyi ve metin türü özelliklerini içselleştirmeyi sağlayan etkinlikler düzenlemektir. Her metin özgündür ve küçük ölçekli yapısında anlamsal büyük yapının kodlandığı farklı dilsel-dilbilgisel ve metinsel olanaklar sunar (Dilidüzgün, 2009a). Özellikle yazınsal metinlerde yazarın dili, anlatımı, kullandığı imgeler, simgeler, yazdığı metnin türü, kurgusu vb. özellikler alımlayana ipuçları veren kodlardır (İpşiroğlu, 2001, s. 37). Her metin biçimine ve işlevine koşut farklı kod sistemlerinden oluştuğu için metin etkinlikleri kazanımsız etkinliklerde olduğu gibi baştan belli olamaz. Metnin içeriği ve metindeki dil kullanımı oluşturulacak etkinliği belirler ve biçimlendirir. Kazanımlar da etkinlik biçimleri değil, etkinliklerde metinlerin hangi yönlerden irdelenmesi gerektiği konusunda kılavuz konumundadırlar.

BİR ÖYKÜ ÖRNEĞİ: Prensi Olmayan Masal Kitabı

Çalışmada önce öykünün yapısal olarak okuyucuya sunduğu anlam anahtarları çözümlenerek ana fikri belirlenmeye çalışılacaktır. Çünkü "sistemik olarak anlamla ilişkili dil yapıları yazınsal metinlerde uygulanabilir anlam çözümlemeleri için sağlam bir temel oluşturmaktadırlar (Hasan, 2006, s. 31)". Daha sonra çalışma kitabında ve öğretmen kitabında yer alan etkinlikler öykünün anlamını çıkarma ve kazanımları karşılamadaki yeterlikleri bağlamında incelenecektir. Çalışmanın sonunda öğrencilerin öyküyü biçimsel, biçimsel ve anlamsal açıdan çözümleyebilecekleri ve belli kazanımları edinebilecekleri etkinlikler düzenlenecektir. Bu etkinlikler, öğrenciye ileride karşılaşacağı

metinleri çözümlerken farklı beklentiler ve farklı görüş açıları kazandırma niteliği de taşımalıdır.

Öykünün yapısal özelliklerine dayanan bu anlam çözümlenmesinde metindibilimsel bir anlayış benimsenecektir. Yapılandırmacı yaklaşımın sıralama, sınıflama, karşılaştırma gibi bilişsel süreçleri işleterek bilgiyi yapılandırma özelliği etkinliklerin 'görev' niteliği taşımalarını gerektirdiğinden (Dilidüzgün, 2009b), öykü etkinlikleri de 'görev-odaklı dil öğretimi yöntemi (Willis,1996)' doğrultusunda tasarlanacaktır.

“Prensi Olmayan Masal Kitabı” öyküsünde yapı-anlam ilişkisi

Türkçe ders kitabında 'Okuma kültürü' teması altında yer alan '*Prensi Olmayan Masal Kitabı*' (Kapulu, vd., 2007a, s. 81-84) öyküsü, topladıkları kupon karşılığı verilen tabakları almaya masal kitabını okumaya devam ederek giden Bora'nın tabak kuyruğunda yaşadığı olayları ve tabaklarını kıran küçük kıza kendi tabaklarını vermesini konu almaktadır. Öyküdeki olaylar ile Bora'nın okuduğu masaldaki fantastik olaylar arasında ortak sözcükler ve olaylar kullanılarak yazar tarafından bir paralellik çizilmiş ve bu, okuyucuya öyküdeki olayların düz, öykü içindeki masalın eğik yazıyla yazılmasıyla sezdirilmiştir.

Eğik yazıyla yazılan masal bölümünde korsanların eline düşen Prenses, kapatıldığı odadaki tabakları korsanlara atarak kurtulmaya çalışır, sonra bulunduğu bir kayıkla "tek başına" kurtulmayı başarır. Bora çok okuyan bir çocuk olduğu için masal türünün özelliklerini bilmekte ve okuduğu masal, beklentilerini karşılayamamaktadır. Masalın yazarını, prensesi kurtaracak bir prensi yazmayı akıl edemediği, çizeri ise korsanı ütülü pantolonlu çizdiği için eleştirmektedir; bu nedenle masalın fantastik dünyasına ilişkin beklentilerini öyküde karşılamaya çalışmıştır. Bora, tabaklarını almaya gittiğinde, tabaklarını düşürüp kıran küçük bir kızın ağlayarak uzaklaştığını görür. Okuduğu masalın etkisiyle kıza 'Prenses' diye seslenerek onu izler ve kendi aldığı tabakları ona verir; o şimdi kendi masalının prensini yaratmıştır. Öykünün en son tümcesinde küçük kızın da Bora'ya minnettarlığını göstermek için kullandığı "Teşekkürler Prenses (113. satır)" ifadesinin masal bölümünde olduğu gibi eğik yazıyla yazılması öyküde masal ile gerçek yaşamın kaynaştığını göstermekte ve çocukların yetişkinler gibi nesnel düşünemediklerini, gerçek yaşam ile düşsel dünya arasında bir yerlerde yaşadıklarını da sezdirmektedir.

Öyküde başka bağlaşıklık düzenekleri de göze çarpmaktadır. 'Prensi Olmayan Masal Kitabı' öyküsünün küçük ölçekli yapısında anlamsal büyük yapıya götüren yinelemeler vardır. Örneğin; masaldaki prenses ve öyküdeki küçük kızın eylemleri için aynı, eş anlamlı ya da aynı kavram alanından sözcüklerin kullanılması (ağlamak, gözyaşı, hıçkırık (31, 36, 74. satır), yokuş

(bayır) aşağı koşmak (72, 75. satır), oturmak (81, 111. satır) bu iki karakterin birbirleriyle özdeşleştirildiğini göstermektedir.

Masal ve gerçek arasında bir paralellik kurulduğu ‘çağrı, tabak, sıra, kırılmak, güneş (sıcak)’ sözcüklerinin her iki metinde kullanılmasından da anlaşılmaktadır. Metin boyunca ‘okuma (11, 24, 48. satır)’ ve ‘kitabına dönüyor (30, 40,48, 56, 64, 80, 89, 101. satır)’ yinelemeleri de hem Bora’nın okumayı çok sevdiğini belirtmekte hem de öyküde gerçek yaşam ve masal arasındaki gidiş gelişleri belirleyici konu değişimi belirleyicileri olarak işlev görmektedirler.

“Bora kitabı kapatıyor. (104. satır)” tümcesi ile öyküde masaldan artık çıkıldığı, “Hani prens? (104.satır)” tümcesi ile de Bora’nın masalda prensesi kurtaran bir prens olması gerektiği beklentisinin karşılanmadığı belirtilmektedir. Bora, Prensesin kolay kurtulmasıyla masalların da günlük yaşamdaki “Bedava tabak. Ne kadar kolay bir alışveriş. Kes gazeteyi, al tabağını. (108. satır)” örneğinde olduğu gibi yavanlaşmaması gerektiğini düşünür.

Öykü etkinliklerinin kazanımlar açısından değerlendirilmesi

Çalışma kitabında yer alan birinci etkinliğin metnin bağlamına yönelik anlam çalışması olmadığı açıktır.

1. Etkinlik: Aşağıda karışık olarak verilen kelimeleri alfabetik sıraya diziniz. ‘korsan, kılıksız, kupon, kapışmak, kuşku, körkütük, koy’ (Kapulu, vd., 2007 b, s.152)

Bu etkinlikten sonra öğretmen kitabında ‘armağan, şüphe, tekrarlamak’ sözcüklerinin eş anlamlarının bulunması, ‘kuyruk’ sözcüğünün temel ve yan anlamı, ‘ilişmek, oturmak, kurulmak’ sözcüklerinin anlam farkları, ‘kimi ... kimi’ kalıbıyla farklı tümceler kurdurma gibi metin bağlamından kopuk dil çalışmaları yer almaktadır. İkinci etkinlik biçiminin metnin kurgusuna ve anlamına yönelik bir nitelik taşıdığı söylenebilir.

2. Etkinlik: Bora’nın ve Prenses’in başından geçenleri sıralayarak bunların ortak yönlerini belirtiniz. (Kapulu, vd., 2007 b, s. 152)

Ancak paralellik Prenses ile Bora’nın yaşadığı olaylarda değildir, öyküdeki ‘küçük kız’ ile masaldaki ‘Prenses’ özdeşleştirilmiştir. Öğrencileri böyle bir etkinliğe yöneltmek onları ana fikirden uzaklaştıracaktır.

Üçüncü etkinlik türü büyük ölçekli önermelerin belirlenmesi ve anlaşılması açısından uygulanabilir niteliktedir.

3. Etkinlik: Metne göre aşağıdaki yargılardan hangisi doğru, hangisi yanlıştır? İlgili kutucuğu işaretleyerek belirtiniz. (Kapulu, vd., 2007 b, s.153)

- ☒ Korsanlar, prensesi fidye almak için kaçırmıştır.
- ☒ Bora'nın okuduğu kitapta resimlerle metnin içeriği uyuşmamaktadır.
- ☒ Korsanlar, yaşlı ve çirkin insanlardır.
- ☒ Prenses, Bora'dan yardım istiyor.
- ☒ Bora ansiklopedi almak için gazete bürosuna gidiyor.

Yalnız, etkinlikteki tümceler yerel bağdaşıklık ilişkilerini göstermekte ve öğrencileri genel anlamdan uzaklaştırmaktadırlar.

Dördüncü etkinlikte öyküdeki şahısların karakter özellikleri metindeki duygular/eylemlerle ve birbirleriyle ilişkilendirilmeden sorulmuştur, ayrıca böyle bir etkinliğin öykünün anlamını çıkarmak için gerekli olduğu düşünülmemektedir.

4. Etkinlik: Metnin karakterlerinin özelliklerini yazınız. (Kapulu vd., 2007b, s. 153)

Bora	Prenses	Küçük kız	Korsanlar
------	---------	-----------	-----------

Bu etkinlikten sonra metnin kavranması ve yeniden yapılandırılması başlığı altında şu sorular sorulmuştur:

1. Prenses, korsanların elinden nasıl kurtulmuştur?
2. Bora, korsanın pantolonunun ütülü olmasını ya da okuduğu masalda bir prens bulunmamasını tutarsızlık olarak görüyor. Siz de bu metni mantıksal tutarlılık açısından değerlendiriniz.
3. Genelde masal kitaplarında prenseslerin sonu nasıl olmaktadır? Okuduğunuz masallardan hareketle cevaplayınız.
4. Korsanlar, prensesi gizlendiği mağarada bulmuşlardır. Buradan hareketle masalın öncesinde neler yaşanmış olabileceğini tahmin ediniz(Kapulu, vd., 2007b, s. 193).

Görüldüğü gibi küçük kız-Prenses, Bora-Prens ilişkisi kesinlikle irdelenmemiş, çocukların düşsel bir dünyada yaşadıkları düşüncesi yaratılmamış, anlamın gizli olduğu metnin estetik kodu çözülememiştir. En sonunda “*Sizce bu masalın gerçekten prensi yok mu?*” sorusuyla bu çözülemeyi öğrencinin kendisinin yapması beklenmiştir. Beşinci etkinlik ‘*farklı başlık bulur*’ kazanımını belirtir.

Kazanım: Metni kronolojik ve mantıksal olarak sıralar.

b) Verilen karakterlerden metinlerde olanları boşluklara yazınız.

Prens, küçük kız, Bora, Bora'nın annesi, korsanlar			
	..... Bora.....		.....
Düz yazı	.....	Eğik yazı	.....
(.....)	.....	(.....)	.....

c) 'a' bölümündeki olaylara ve 'b' bölümündeki karakterlere göre metinlerin türünü ve özelliklerini işaretleyiniz (X).

Metin	Olaylar ve kişiler		Türü	
	Gerçek üstü	Gerçekte olabilecek	Öykü	Masal
Düz yazı	.....	.....	.....	.....
Eğik yazı	.....	.....	.....	.....

d) 'b' bölümünde metinlerin türlerini altlarına yazın ve başlığa bakarak 'masal' bölümünde eksik karakteri kırmızı kalemle ekleyin.

Kazanımlar: Kurgulanmış olanla gerçeği ayırt eder. / Metinde olay, yer, zaman, şahıs ve varlık kadrosu ve bunlarla ilgili unsurları belirler.

Etkinlik 3:

a) Aşağıdaki eylemleri masalda ve öyküde kimlerin yaptığını yazınız. (İki metinde ortak sözcükleri kullanarak öykü ve masalda kurulan paralelliği ortaya çıkarma)

Masal	Eylemler	Öykü
.....	Tabakları kırıyor	.....
.....	Bayır (Yokuş) aşağı koşuyor	.....
.....	Gözyaşlarını tutamıyor/ağlıyor	.....
.....	Kaya'nın/merdivenin üstünde oturuyor.	.....
.....	Ağlayan kıza yardım eden kahraman kim?	.....

b) Masalda eksik olan Prens'i öyküde hangi karakter karşılıyor?

Kazanım: Metindeki şahıs ve varlık kadrosunu çeşitli yönlerden karşılaştırır. / Metnin konusunu belirler.

Etkinlik 4: Masal ve öykü olarak sıraladığınız bölümleri grubunuzla beraber tutarlı bir öykü oluşturacak biçimde birleştirip sıralayınız. (Öyküde 'Kitabına dönüyor' yinelemeleri masal bölümlerine geçildiğini, 'Bora kitabı kapatıyor' tümcesi masal bölümünün bittiğini işaret eden konu değişimi belirleyicileri görevinde kullanılıyor. Yinelenen sözcükler sözcüksel bağlaşıklık sağlıyor.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

Kazanımlar: Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantıları fark eder. / Metnin kurgusunu kavrar. / Metinde mantık bakımından tutarlılık olup olmadığını sorgular.

Etkinlik 5: Öykünün son kısmına seçeneklerden hangisi gelebilir?

"Bora eve dönmüyor. Kızı bıraktığı yere iniyor. Kız henüz eve girmemiş, kapı önündeki iki sıra basamakta oturuyor. Bora, elindeki tabak takımını kızın kucağına uzatıyor. Sonra da bir şey söylemeden yokuş yukarı hızlı hızlı yürüyor. Tam sokağı dönecekken kulağına incecik, şarkı gibi bir söz çalınıyor: ".....!" "

- A) Teşekkürler Prens   B) Teşekkürler Bora
C) Teşekkürler Bora   D) Teşekkürler Prens

Kazanımlar: Metindeki söz sanatlarının anlama olan etkisini fark eder./ Metinde yer alan şahıs ve varlık kadrosunun duygu, düşünce, hayal ve davranışlarını çözümler./ Okuduğu cümledeki örtülü anlamları bulur./ Metindeki ipuçlarından hareketle metnin sonucunu tahmin eder.

Etkinlik 6:

a) Aşağıdaki tümcelerde Bora kimleri, neden eleştiriyor?

'Hani Prens?' (104. satır)	.....
'Uyduruk bir resim' (4. satır)	.....

b) Bora'nın günlük yaşamdaki durumla masal arasında nasıl bir paralellik kurduğunu iki tümceden yola çıkarak belirtiniz.

Prens'in bu **kolay kurtuluşu** ona biraz yavan geliyor. Hani Prens? (104. satır)

Bedava tabak. **Ne kadar kolay bir alışveriş.** Kes gazeteyi, al tabağını. (108. satır)

Kazanım: Okuduğu cümledeki örtülü anlamları bulur.

c) Yukarıdaki tümcede 'yavan' sözcüğü hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) tatsız   B) tatmin etmeyen   C) kötü   D) yalan

Kazanımlar: Bağlamdan hareketle kelimelerin anlamlarını çıkarır./ Okuduklarını kendi hayatıyla ve günlük hayatla karşılaştırır.

Etkinlik 7: Öykünün iletişiyle ilgili olanları yuvarlak içine alınız.

- A) Çağdaş masallar da çağdaş yaşam gibi basit ve duygusuzlaşmıştır.
 B) Yazar ve çizerler gün geçtikçe niteliksizleşmektedir.
 C) Gazeteler rekabeti artırmak için bedava tabak veriyorlar.
 D) Çocukların dünyası masallardaki hayal dünyasına benzemektedir.
 E) Çevremizde zor durumda kalanlara her zaman yardım etmeliyiz.

Kazanım: Okuduğu metnin ana fikrini belirler.

SONUÇ

Metinlerin en az çaba ile doğru çözümlenebilmesi ve üretilebilmesi öncelikle metin türüne özgü yapısal ve işlevsel özelliklerinin bilinmesini gerektirmektedir. Bununla birlikte, yazarlar, amaçlarına uygun kurgulanış biçimi ve dil kullanımını sergilediği için her metin özgündür. Yazarın vermek istediği bilgiye ulaşmak ya da iletişini kavramak; seçtiği sözcüklerin, tümcelerin ve bunlar arasında kurduğu ilişkilerin, kullandığı söz sanatlarının anlamsal olarak yorumlanacağı bilişsel süreçleri gerektirir. Her metin özgün olduğu için anlama ulaşmada gerçekleştirilecek bilişsel süreçleri işletmeye yönelik etkinliklerin içerikleri de özgün olmalıdır. Ancak bu özgün içerikli etkinlik çalışmalarıyla

öğrenciler, “metinlerin kurgulanış biçimini kavrar, olayların yönünü değiştiren sözcükleri fark eder, metnin konusunu ve ana fikrini bulur vb.” genel metin çözümleme kazanımlarını edinebilirler.

KAYNAKÇA

- Aksan, D. (1991). *Türk Dili Edebiyatı-Dil Anlam Sözcük*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi.
- Aksan, D. (1997). *Anlambilim*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Dilidüzgün, Ş. (2008). *Türkçe Öğretiminde Metindilbilimsel Bağlamda Uygulamalı Bir Yaklaşım*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- Dilidüzgün, Ş. (2009a). İlköğretim Türkçe Derslerinde Öykülerin Anlamsal Büyük Yapılarını Algılama Sorunu ve Metindilbilimsel Çözüm Önerileri, *Çeviribilim, Dilbilim ve Dil Eğitimi Araştırmaları*, N. Kansu Yetkiner & D. Duman (Ed.). ss. 413-430. İzmir: İzmir Ekonomi Üniversitesi Yayınları.
- Dilidüzgün, Ş. (2009b). “Yapılandırmacı Yaklaşımla Hazırlanan İlköğretim Türkçe Öğretim Programı ve Ders Kitaplarında Metin-Odaklı Görevlerin Yeri”, *Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 17, ss. 273-289.
- Güneş, F. (2008). Türkçe Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar. *Türkçe Öğretimi Kongresi, Bildiriler ve Diğer Etkinlikler*. İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi.
- Hasan, R. (2006). Language and Literacy. *Language and Literacy*. R. Whittaker, M. O'Donnell and Anne McCabe (Ed.). London: Continuum.
- İpşiroğlu, Z. (2001). *Alımlama Boyutları ve Çeşitlemeleri*. İstanbul: Papirüs Yayınevi.
- MEB. (2005 a). *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar)*, Ankara.
- MEB. (2005 b). *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (6, 7, 8. Sınıflar)*, Ankara.
- TDK (2005), *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Willis, J.(1996). *A Framework for Task-Based Learning*. Longman.

İncelenen Ders Kitapları:

- Kapulu, A., Dedeoğlu Okuyucu S., Kaplan Ş. & Karaca A. (2007 a). *İlköğretim Türkçe Ders Kitabı 6 Sınıf*. Ankara: Koza Yayın Dağıtım.
- Kapulu, A., Dedeoğlu Okuyucu S., Kaplan Ş. & Karaca A. (2007 b). *İlköğretim Türkçe Öğrenci Çalışma Kitabı 6.Sınıf*. Ankara: Koza Yayın Dağıtım.
- Kapulu, A., Dedeoğlu Okuyucu S., Kaplan Ş. & Karaca A. (2007 c). *İlköğretim Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabı 6. Sınıf*. Ankara: Koza Yayın Dağıtım.

Ek.1: PRENSİ OLMAYAN MASAL KİTABI

Korsanlar, prensesi gizlendiği mağarada bulmuşlardı. Zavallı kız, tir tir titreyerek gizlendiği yerde hapşırınca onu yakalamışlardı. Çok acımasız adamlardı bunlar. Herhalde onu öldüreceklerdi. Bora heyecanlı sayfayı çevirdi. İşte bir resim: Korsanın biri, prensesi kolundan çekiyor. Uyduruk bir resim. Korsanın altında ütülü bir pantolon var. Bu çizerin de hiç mi aldı yok? Neyse... Prensese ne olacak şimdi? Prensese de aynı şeyi düşünüyor. Bana ne olacak şimdi? Çevresini saran ve ona tuhaf tuhaf bakan kiliksiz korsanlar... Bora düşünüyor... Prensese hepsinden genç. Korsanlar ise yaşlı ve yorgunlar. Prensese kaçıyorsa onlardan daha hızlı koşamaz mı? Bora böyle düşünüyor. Prensese neden koşarak oradan uzaklaşmadığına şaşırıyor. Korsanların başı, sanki onun düşüncelerini okumuş gibi bağıırıyor prensese; "Sakin ha kaçmaya kalkışma! Burası bir ada ve kaçabileceğin hiçbir yer yok!"

Bora şaşırıyor. Okuduğu kitabın kahramanı ona cevap veriyormuş gibi konuşuyor. Bora prensesin resmine dikkatle bakıyor. Ona nasıl yardım edebilir? Edemez. Prensese ona sanki, "Neden beni kurtarmıyorsun?" der gibi bakıyor. Bir imdat çağırısı: "Bora... Bora!" Çağrıldığını ancak üçüncüsünde duyuyor Bora. Başını kaldırdığında annesinin olduğu yerde zıpladığını görüyor. "Seni çağırıyorum, duymuyor musun? Haydi şu kuponları götür ve tabakları al." Bora'nın annesi bir gazetenin verdiği kuponları biriktirmiş. Onlarla tabak takımı alacak. "Haydi !" diyor annesi. "Şimdi bitiverir, herkes kapışır." Bora itiraz edemiyor. Annesini kızdırmak istemiyor. Öğleden sonra havuza gitmek için izin isteyecek çünkü. Ama kitabın sonunu da çok merak ediyor. Prensese, korsanlardan kurtulacak mı? Bora çok kitap okuduğu için prenseslere genellikle bir şey olmadığını biliyor, ama yine de içinde bir kuşku var, ya bu kez bir şey olursa? Hem kurtulacaksa bile nasıl kurtulacak? Bora bunu çok merak ediyor. Annesinin elinden kuponları alıyor ama kitabı da bırakmıyor. Okumaya devam ederek sokağa çıkıyor.

Kupon karşılığı hediyeler veren gazete dağıtım bürosunda uzun bir kuyruk var. Kimi tabak alıyor, kimi ansiklopedi, kimi bardak çanak, kimi de kitap. Bora kuyruğun en sonuna gidip beklemeye başlıyor. Bir yandan da prensesin sonunu merak ettiği için kitabın sayfalarına dönüyor yine.

Prensese ağlayıp sızlamayı bırakıyor. Ağlayarak kurtulunmaz çünkü. Kimse ona acıyıp "Bu prensese çok ağıladı, bu nedenle onu serbest bırakalım." demez. Tersine, ağladığını gören korsanların reisi, "Susturun şunu!" deyince bir güzel tokat yiyor prensese. Yanağında kırmızı bir el iziyle bir süre hiçkırıktan sonra gözyaşlarını değil, kafasını kullanması gerektiğine karar veriyor. Kafasını nasıl kullanabilir? Kurtulmak için ne yapabilir?

"Tabaklar..." diyor birisi. Bora prensesin tabaklarla ne yapabileceğini düşünmeye başlıyor. Omzu dürtülüyor. "Tabakları veriyorlar mıymış?" diyor birisi ona. Bir adam, elinde gazetenin tabak kuponları. "Evet" diyor Bora. "Ben de onun için bekliyorum." Kitabına dönüyor.

Prensese başını kaldırıyor. Gözlerinde bir pırıltı var. Kapatıldığı odadaki masanın üstünde bir yığın tabak çanak var. Herhalde korsanların soydukları bir gemiden gelmiş olmalılar. Prensese tabaklara bakıyor uzun uzun. Kurtuluşunda bu tabakların bir rol oynayıp oynamayacağını düşünüyor gibi bakıyor. "Bu tabaklar işe yarar mı?"

Bora kitabından başını kaldırıyor. Arkadaki adam sorusunu yineliyor. "İşe yarar şeyler mi bari verdikleri tabaklar?"

"Bilmem." diyor Bora. Adamlarla ilgilenmek istemiyor. Prensese nasıl kurtulacağını merak ediyor. Kitabını okumak istiyor.

Prensese tabaklara uzun uzun bakıyor. "Bunlar bir işe yarar mı acaba?" diye soruyor kendi kendine. Korsanlar merdiven altındaki büyük masaya oturmuş yiyip içiyorlar. Reisleri koca bir kazana kepeyi daldırarak yemek dağıtıyor. Yeniden yemek isteyen kuyruğa girip tabağını uzatıyor. Bazen reis sinirlenip bağıırıyor: "Sırayla, sırayla!"

Herkesin sesi bir anda yükseliyor. Çünkü yaşlıca bir hanım sıraya girmek yerine kuponlarını yandaki pencereden uzatıyor, sıra beklemeden tabaklarını ya da ansiklopedisini her neyse alacak. Kadına çok kızıyorlar. Kadın kendi kendine mırıldandıktan sonra sıranın en arkasına geçiyor. Bora, bütün bu olanları kulağıyla izliyor yalnızca. Kitabından başını kaldırmıyor.

Prensese, aşağıdakileri izliyor sessizce. Sonra ikinci katın penceresinden dışarı bir tabak fırlatıyor. Tabak şangır şungur sesler çıkararak kırılıyor.

Herkes şaşırıyor. Kahkahalar kuyruğun başından dalga dalga yükseliyor. "Hani," diyor birisi, "Bu tabaklar kırılmazdı?" "Evet öyle reklam yapıyorlardı." diyor öteki. "Canım aldatıyorlar işte, amaçları bize kupon toplatacağız derken gazete satmak." Elinden tabakları düşüren küçük kız, utanmış ve üzgün bir yüzle bürodaki adama bakıyor, başka verir mi diye. Adamın öyle bir niyeti yok. Kız kenara çekiliyor ama gitmiyor. Eve gidince dayak yemekten korkuyor belli ki. Bora bir süre ona bakıp yine kitabına dönüyor.

Prensес camın kenarına çekilmiş bekliyor. Korsanlar hemen dışarı çıkıyorlar. Karanlıkta kimse görünmüyor. Prensес elindeki tabakları oraya buraya fırlatmaya başlıyor. Korsanlar karanlıkta uçuşan ve kafalarına isabet ettiğinde derin yaralar açan tabakların nereden geldiğini düşünemiyorlar bile. Zaten yorgun olduklarından, az sonra hepsi yerlere serilip horul horul uykuya dalıyorlar. Prensес yavaşça dışarı çıkıyor. Ağaçların arasından süzülerek sahile yöneliyor. Orada bir tekne bulabilir mi? Başka çaresi yok. En kısa zamanda bu adadan uzaklaşmalı. Çünkü korsanlar her an uyanabilirler. Prensес bir yandan karanlık ve ürkütücü ormandan bayır aşağı koşuyor, bir yandan da göz yaşlarını tutamıyor.

"Ağlama kızım, olan oldu, git artık." Kuyruğun başındaki kız sonunda anlıyor, kırdığı tabakların yerine yenisinin verilmeyeceğini. Hiçkırıklar atarak hatta bağıra bağıra ağlayarak uzaklaşıyor. Bora işte tam o anda ilk kez başını kaldırıp yokuş aşağı cadde boyunca koşarak inen kıza bakıyor ve bir anda da kendisini kuyruktan çıkmış, kızın arkasından yürür buluyor.

"Prensес!"

Kız arkasına dönüyor şaşkınlıkla. Bora'ya bakıyor uzun uzun. Sonra da ürkerek uzaklaşıyor. Bora ne yapacağını bilmeksizin kaldırımın kenarına ilişiyor. Kitabım açıyor.

Prensес oturduğu kayanın üstünden kalkıyor. Kıyıda küçük bir kayık var ama prensес o kayığa binip denize açılmayı akıllıca bulmuyor. Çünkü korsanlar ayılınca kendi gemileriyle onu hemen yakalayabilirler. Başka bir plan yapıyor. Kumsalda derin ayak izleri bırakarak kayığa biniyor. Kıyı boyunca kürek çekmeye başlıyor. Az sonra tam istediği gibi kuytu bir yer buluyor. Kayığı kıyıya çekip gizliyor. Sonra da planının en şaşılacak yanını uyguluyor, yeniden korsanların yanına dönüp kulübenin arkasına gizleniyor.

Bora, bu kez yeni baştan kuyruğun sonuna giriyor. Kalabalık azalmış ama onun sırası çoktan gelip geçmiş. Kitabının sayfalarına dönüyor.

Korsanlar küfürler ederek uyanıyorlar ve prensесin kaçtığını birbirlerine duyuruyorlar. Hepsі sahile koşuyor.

"Kayık yok!" diye bağılıyor birisi.

"Peşine düşmeliyiz!" diye bağılıyor öteki. "Onu elimizden kaçırırsak paramızı alamayız."

Hızla korsan koyuna gizledikleri tekneleriyle uzaklaşıyorlar.

Prensес yarım gün kadar bekliyor. Sonra sahile gizlediği kayığa binerek kürek çekmeye başlıyor.

Bora'nın canı sıkılıyor bir an Prensес gideceği yönü nasıl bulacak Gece olsa Kutup Yıldızı'na bakabilir Ama öğle vakti? Hem de güneş tepedeyken?

"Müthiş sıcak var" diyor Bora'nın önündeki adam Bora'ya bakıyor Bora bir şey söylemeyince soruyor: "Öyle değil mi?"

"Öyle "diyor Bora "Çok sıcak " Adam rahatlamış gibi önüne dönüyor. Bora da kitabına...

Prensес aç susuz bir deniz yolculuğundan sonra babasının ülkesine ulaşıyor. Sarayda kırk gün kırk gece şenlik yapıyor, kayıp prensес bulunduğu için.

Bora kitabı kapatıyor. Prensесin bu kolay kurtuluşu ona biraz yayan ge1iyor. Hani prens? Yazar prensese yardım edecek bir prensi yazmayı niye akıl edememiş? Bora, okuduğu kitabı baştan sona yeniden düşünüyor. Düşündükçe de prensin eksikliğini daha çok hissediyor.

Elindeki kuponları uzatıyor adama. Adam kuponları tek tek sayıyor ve Bora'ya bir paket veriyor. Bora pakete bakıyor. Bedava tabak. Ne kadar kolay bir alışveriş. Kes gazeteyi, al tabağını.

Bora eve dönmüyor. Kızı bıraktığı yere iniyor. Kız henüz eve girmemiş, kapı önündeki iki sıra basamakta oturuyor. Bora, elindeki tabak takımını kızın kucağına uzatıyor. Sonra da bir şey söylemeden yokuş yukarı hızlı hızlı yürüyor. Tam sokağı dönecekken kulağına incecik, şarkı gibi bir söz çalıyor: "Teşekkürler prens!"